

SÄTERS KOMMUN
BARN- OCH UTBILDNINGS-
NÄMNDEN

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enbacka skola

2026

Ansvarig: Mathias Ewaldsson Rektor

Planen gäller från: 2026- 01-01

Planen gäller till: 2026-12-31

Innehåll

1. Vår vision och skolans regler	3
2. Bakgrund.....	3
3. Begrepp	4
3.1 Diskriminering	4
3.2 Direkt och indirekt diskriminering	4
3.3 Trakasserier och kränkande behandling	4
4. Ansvarsfördelning	5
4.1 Rektor ansvarar för	5
4.2 Personalen ansvarar för	5
4.3 Förankring.....	5
4.3.1 Elevernas delaktighet	5
4.3.2 Vårdnadshavarens delaktighet	5
4.3.3 Personalens delaktighet	6
5. Rutiner för hur skolan arbetar för att upptäcka, åtgärda och följa upp kränkningar och diskriminering.	6
5.1 För att upptäcka:	6
5.2 Förebyggande åtgärder:	6
5.3 När något inträffar:	7
6. Nulägesanalys	8
6.1 Skolan och omvärlden	8
6.2 Åtgärd	9
6.2.1 Uppföljning och utvärdering	10

1. Vår vision

Enbacka skola arbetar för att få ett gott socialt klimat. Vi arbetar för att skapa en skola och ett fritidshem där trygghet, respekt och trivsel är en självklarhet. I vår verksamhet ska ingen bli diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Vi anser att det är en förutsättning för att lägga grunden för det livslånga lärandet.

Alla vuxna i vår verksamhet är förebilder som bemöter varje elev på ett respektfullt sätt. Vi ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som inger trygghet, vilja och lust att lära. Vi vill skapa en miljö som präglas av hänsyn, gemenskap och ömsesidig respekt.

Verksamheten ska främja barns och elevers lika rättigheter och bedrivas i former som ger möjlighet för var och en att utvecklas utifrån sina personliga förutsättningar oberoende av kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Skolan rustar eleverna för framtiden. I detta ingår inte bara kunskaper och färdigheter, utan även förståelse för och avståndstagande från diskriminering, trakasserier och kränkande behandlingar.

Ordningsregler

- Du behandlar och bemöter alla med respekt.
- Du är rädd om alla saker, både inne och ute, i skolan.
- Du är kvar på skolan under skol- och fritidstid.
- Du lämnar in din mobil/smartklocka under skol- och fritidstid.
- Du har ett vårdat språk.
- Du är ute på rasten.
- Du låter alla få vara med och leka.
- Du städar efter dig och lämnar in lånade saker.
- Du har din rast på tillåtna ytor, exempelvis är ytan mellan busshållplats och bibliotek ej tillåten lektyta.

2. Bakgrund

Sedan den 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk. I diskrimineringslagen och i 6e kap 8 § i skollagen. Skolan är skyldig att varje år upprätta en likabehandlingsplan och en plan mot kränkande behandling (planerna kan sammanföras till en plan, då planerna har många beröringspunkter och likheter).

Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Alla elever ska känna sig trygga och respekterade i vår verksamhet.

Huvudmannen för verksamheten är ansvarig för att lagen följs av anställda och uppdragstagare i verksamheten.

Diskrimineringslagen ska främja elevers lika rättigheter och motverka diskriminering på grund av:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

3. Begrepp

3.1 Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsoverskridande identitet eller uttryck, samt ålder.

3.2 Direkt och indirekt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att elever behandlas sämre än andra elever. Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsoverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de elever som till exempel på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

3.3 Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är ett uppträdande som kränker elevernas värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

Fysiska (slag, knuffar)

Verbala (hot, svordomar, öksnamn)

Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)

Texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier samt texter, bilder, filmer publicerade via mobiler, datorer och Ipads)

En distinktion mellan trakasserier och kränkande behandling är att trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling har inget samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon eller att göra något fysiskt.

Det är den som blir kränkt som avgör vad som är en kränkande behandling, ingen annan.

4. Ansvarsfördelning

4.1 Rektor ansvarar för

- Att det finns ordningsregler.
- Att det finns rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av diskriminering och kränkande behandling.
- Att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten.
- Att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder samt annan kränkande behandling.
- Att årligen upprätta och utvärdera en plan mot diskriminering och kränkande behandling i samarbete med personal och elever.

4.2 Personalen ansvarar för

- Att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/upptäcks/anmäls.
- Att rektor direkt informeras via Draftit om diskriminering och kränkningar mellan elever.
- Att vårdnadshavare informeras.
- Att dokumentera misstänkt/upptäckt/anmäld diskriminering eller kränkande behandling och de åtgärder som vidtas i Draftit.
- Bevaka att utredda fall av diskriminering och annan kränkande behandling följs upp enligt ärendegång i Draftit.
- Att planen mot diskriminering och kränkande behandling följs.
- Att reflektera över de normer och värderingar hen förmedlar.
- Att uppmuntra och stödja eleverna då de reagerar eller agerar mot diskriminering och kränkande behandling.

All personal i verksamheten har ett ansvar för att främja likabehandling och motverka diskriminering och kränkande behandling. **Det är viktigt att komma ihåg att det inte bara är den pedagogiska personalen som omfattas utan även annan personal som till exempel vaktmästare, lokalvårdare och kökspersonal.**

4.3 Förankring

4.3.1 Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga i upprättandet samt utvärderingen av planen genom klassråd och elevråd på skolan.

4.3.2 Vårdnadshavarens delaktighet

Planen delges vårdnadshavarna i samband med informationsmöten/föräldramöten/forum för samråd och vid olika samtal varvid vårdnadshavare även har möjlighet att lämna synpunkter.

Planen finns tillgänglig på skolplattformen Schoolsoft samt på www.sater.se.

4.3.3 Personalens delaktighet

Personalen deltar aktivt i arbetet med planen genom att ta del av och analysera resultat från trygghetsvandringen och skolenkäten. Planen ska vara ett levande dokument och lyfts som en punkt vid planeringsdagar samt på arbetsplatsträffar. Vid kompetensutvecklingsdagarna går personal samt rektor igenom planen för att möjliggöra att alla vet hur de förväntas agera vid ett misstänkt fall av trakasserier eller andra kränkningar.

5. Rutiner för hur skolan arbetar för att upptäcka, åtgärda och följa upp kränkningar och diskriminering.

För att veta vad skolan behöver göra för att förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling använder skolan sig av följande metoder:

5.1 För att upptäcka:

- Observation av eleverna.
- Dagliga samtal med eleverna.
- Trygghetsvandring.
- Kontakt med vårdnadshavare
- Utvecklingssamtal.
- Trygghetsvandring
- Skolenkät

5.2 Förebyggande åtgärder:

- All personal ska vara goda förebilder för eleverna genom att visa respekt och hänsyn mot varandra och eleverna.
- All personal arbetar för att skapa och behålla goda och tillitsfulla relationer till våra elever.
- Vi samtalar och läser om olikheter, exempelvis olikheter i familjesituationer, utseende och kulturer.
- Vi anpassar och utformar lokalerna så att det ska ge eleverna så goda förutsättningar för lärande som möjligt.
- Personalen finns nära eleverna för att skapa trygghet under hela dagen.
- På rasterna finns rastvärdar som stöttar i elevernas aktiviteter och sociala sammanhang.
- Skoldagen präglas av en tydlig struktur och en förutsägbarhet under hela dagen.

5.3 När något inträffar:

När något inträffar arbetar vi efter följande rutiner enligt skollagen 6 kap 10 §:

Steg 1 Omedelbar tillsägelse, information till rektor via Draftit, Kontakt med berörda vårdnadshavare. All personal
Steg 2. Rektor utser utredare som samlar information och samtalar med berörda, vid behov kan bisittare utses av utredare. Dokumentera och rapportera i Draftit.
Steg 3 Åtgärder beslutas av utredare och följs upp av rektor, dokumenteras i Draftit. Utredare återkopplar till vårdnadshavare.
Steg 4 De berörda eleverna hålls under uppsikt, observation All personal
Steg 5 Uppföljning. De åtgärder som genomförts följs upp av utredaren genom samtal med berörda elever och vårdnadshavare. Återkoppling till rektor via Draftit i form av dokumentation. Muntlig återkoppling till klasslärare och vårdnadshavare Utredare
Steg 6 Åtgärdsplan Rektor beslutar om vidare åtgärder/avslutat ärende Rektor
Steg 7 Eventuell anmälan till socialtjänst. Rektor

6. Kartläggning och nuläge

Det är nödvändigt att systematiskt kartlägga nuläget och göra en analys av resultatet för att kunna förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på bästa sätt.

Detta sker genom en skolenkät och en trygghetsvandring varje år.

Genom att göra en trygghetsvandring med eleverna tar vi vara på elevernas kreativitet och idéer. Att arbeta med den fysiska miljön är ett steg i att förbättra den fysiska och psykosociala miljön i skolan och ett sätt att låta elever bli delaktiga.

Genom skolenkäten får vi veta hur elevernas sociala situation ser ut.

Mål

Skolan har kunskap om förekomst av diskriminering och kränkande behandling för att kunna vidta relevanta åtgärder.

Åtgärder

Rektor ansvarar för:

- Att rutiner för genomförande av trygghetsvandring och skolenkät följs
- Att vidta relevanta åtgärder

Pedagogerna ansvarar för:

- Att eleverna deltar i trygghetsvandringen.
- Att eleverna besvarar skolenkäten.
- Att en avstämning görs av elevens sociala situation vid utvecklingssamtalet.

6.1 Analys

Under ht-25 genomfördes Skolenkäten och Trygghetsvandringar i samtliga klasser.

Jag känner mig trygg i skolan Resultatet från skolenkäten visar att 92,6 % av eleverna har svarat stämmer ganska bra/stämmer helt och hållet på påståendet. Resultatet från ht-24 var 94% i denna fråga vilket visar att resultatet har försämrats något.

Resultaten visar att skolan har ett högt antal elever som känner sig trygga. Då ovanstående resultat är något lägre än föregående läsår behöver skolan arbeta aktivt med de trygghetsskapande rutiner som finns samt åtgärda identifierade områden där elever upplever otrygghet.

De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon har varit elak mot en elev. Resultatet från skolenkäten visar att 90,3 % av eleverna har svarat stämmer ganska bra/stämmer helt och hållet på påståendet. Resultatet från ht-24 var 94,6 % i denna fråga vilket visar att resultatet har försämrats något.

Personal har skyldighet att ingripa vid kränkande behandling och diskriminering. För att öka elevernas känsla av trygghet under skoldagen behöver vi arbeta aktivt med att säkerställa att all personal är insatta i och följer de rutiner som finns. Skolan behöver arbeta för att elever som upptäcker/upplever kränkande behandling eller diskriminering vänder sig direkt till någon vuxen på skolan som ansvarar för att hantera händelsen. Målet är att eleverna upplever att de vuxna på skolan agerar på adekvat sätt.

De flesta eleverna uppger i trygghetsvandringen att de känner sig trygga på rasten. Från ht-25 har skolan ett utökat rastteam som består av tre pedagoger. Rastteamet ansvarar för rastaktiviteter och ger ut ett schema inför varje vecka som visar vilka aktiviteter eleverna kan delta i. Att elever kan välja att delta i aktiviteter motverkar utanförskap och denna insats kan vara en bidragande orsak till att eleverna känner sig trygga på rasten.

I min skola finns det elever som jag är rädd för Resultatet från både trygghetsvandringen och skolenkäten visar att det finns elever som är rädda för andra elever.

Ht-25 uppger 17,8% av eleverna att de är rädda för någon elev. Ht-24 uppgav 21,5% att det fanns elever de var rädda för.

En positiv utveckling har skett eftersom antalet elever som är rädda för andra elever har minskat med 3,7 %. Genom Trygghetsvandringen och samtal med de yngre eleverna framkommer att de är rädda för de äldre eleverna och att de undviker att vara på de delar av skolgården där de äldre eleverna befinner sig. En anledning som nämns är att de äldre eleverna är ”stora”. Ett sätt att arbeta för att öka tryggheten hos de yngre eleverna är att de får lära känna de äldre eleverna på olika sätt. Under läsåret 24/25 har äldre elever hållit i aktiviteter för de yngre med syfte att öka tryggheten hos de yngre eleverna. Detta är ett område som skolan behöver arbeta vidare med.

Skolgården

Trygghetsvandringen visar att det finns elever som är otrygga vid multiarenan. Elever på lågstadiet uppger att det blir konflikter när lag ska delas in på multiarenan samt att det förekommer bråk och tacklingar när de spelar fotboll. Elever på mellanstadiet uppger att de sker konflikter vid multiarenan. Andra platser utomhus som eleverna upplever som otrygga är slänten på skolgården, cykelbanan, gagabollplanen och pulkabacken.

Under läsåret 24/25 togs beslut om att dela upp tider vid multiarenan klassvis. Ett syfte var att minska antalet elever som spelar/lekar på multiarenan samtidigt samt att skapa en rutin som möjliggör för alla elever att få tillgång till multiarenan under veckan. Schemat har gjort det tydligt för eleverna när de kan vara på multiarenan. För att öka tryggheten ytterligare behöver skolan arbeta aktivt för att förebygga de konflikter som eleverna uppger finns. Förslag till åtgärder från eleverna är att det ska vara en vuxen som delar in lagen i spel och lekar samt att det alltid ska finnas en rastvärd på plats. Skolan har sedan tidigare rutiner kring detta. Att eleverna lyfter detta indikerar att skolan behöver tydliggöra roller och ansvar för rastvärdar. Att dela in skolgården i olika zoner där rastvärdar finns placerade är ett av skolans utvecklingsområden.

Platser inomhus

De platser som eleverna upplever är otrygga inomhus är omklädningsrum, korridor, hall och matsal.

Skolan har schemalagt personal så att det ska finnas tillsyn i omklädningsrummen före och efter idrotten. Elever på mellanstadiet uppger att de känner sig otrygga när vuxna av motsatt kön har tillsynsansvar.

När det gäller korridorer, hall och matsal så uppger eleverna att det känns otryggt när många elever är på plats samtidigt på dessa platser och när det bildas köer.

En anledning till längre matsalsköer är att schemat över klassernas matsalstider har ändrats så att klasserna kommer tätare än tidigare. Detta har medfört att köer bildas.

6.2 Åtgärd

Målet är att eleverna ska känna sig trygga på skolgårdens samtliga platser och att de aktiviteter/spel och lekar som pågår sker på ett lustfyllt och tryggt sätt.

Målet är att eleverna ska känna sig trygga på alla platser inomhus.

För att utveckla arbetet kring de områden som vi identifierat som risker kommer vi att genomföra följande åtgärder.

- De äldre eleverna kommer att hålla i olika aktiviteter för de yngre. Att skapa relationer mellan yngre och äldre elever förväntas öka tryggheten.
- Via klassråd, elevråd och matråd ges eleverna möjlighet att arbeta med, ge synpunkter och förslag till förbättring kring de identifierade riskområdena.
- De rastvårdar som finns utomhus uppmärksammar de platser som identifierats.
- Dela in skolgården i zoner-rastvård har ansvar över tilldelad zon.
- Rastvård vid multiarenan stöttar eleverna med att dela in lag samt uppmärksammar eleverna på regler i spel och lekar.
- Reglerna kring bollekar/bollspel ses över och delges alla elever och personal.
- För att undvika stora elevgrupper på multiarenan samt möjliggöra olika aktiviteter, finns ett schema med fasta tider för alla klasser. Vid behov delar klasslärare upp eleverna i mindre grupper.
- Vi erbjuder rastaktiviteter tillsammans med pedagoger för att skapa meningsfulla sammanhang för eleverna och motverka utanförskap.
- Vi följer upp och säkerställer att all personal följer skolans gemensamma struktur för att skapa tydlighet och trygghet.
- Vi följer upp och säkerställer att all personal följer skolans rutin kring kränkande behandling och diskriminering
- Schema över klassernas tider i matsalen ses över
- Schema över tillsyn i omklädningsrum ses över

6.2.1 Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av planen ska redovisas i det systematiska kvalitetsarbetet. Trygghetsvandring och skolenkäten genomförs som en del i arbetet.

Inför det arbetet görs en nulägesanalys som ligger till grund för upprättandet av den nya planen. Detta arbete kommer att utföras av trygghetsteamet.